

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ความคุ้มครองดูแลสัตว์ในประเทศไทย ในช่วงระยะเวลาก่อนปี พ.ศ. 2535 นั้น จะเป็นการให้ความคุ้มครองดูแลในลักษณะที่เป็นความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับศีลธรรม (Moral) เป็นส่วนใหญ่ เช่น การห้ามทารุณสัตว์ และการห้ามใช้แรงงานสัตว์เกินสมควร เป็นต้น ต่อมาในช่วงหลังปี พ.ศ. 2535 การให้ความคุ้มครอง ดูแลสัตว์ จะเป็นในลักษณะที่มนุษย์มีความเคารพต่อธรรมชาติมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากการออกกฎหมายเพื่อรองรับแนวความคิดในการอยู่ร่วมกันกับสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ในธรรมชาติ (กรุงเทพมหานคร, 2560) จนกระทั่งได้ประกาศพระราชบัญญัติ “ป้องกันการทารุณกรรม และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557” หรือที่เรียกกันว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครองสัตว์” ซึ่งมีตัวบทที่เกี่ยวข้องกับความหมายของคำว่า “สัตว์” หมายถึง สัตว์โดยปกติเลี้ยงไว้เพื่อเป็นสัตว์เลี้ยง สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้งาน สัตว์เลี้ยง เพื่อใช้เป็นพาหนะ สัตว์เลี้ยง เพื่อใช้เป็นเพื่อน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นอาหาร สัตว์เลี้ยง เพื่อใช้ในการแสดง หรือสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ในการอื่นใดทั้งนี้ ไม่ว่าจะมิใช่เจ้าของ หรือไม่ก็ตาม และให้หมายความรวมถึงสัตว์ที่อาศัยอยู่ในธรรมชาติตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ได้ให้ความสำคัญกับสุนัขด้วยเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นการคุ้มครองการทารุณสุนัข สุนัขเร่ร่อน สุนัขถูกทอดทิ้ง สุนัขจรจัดก็สามารถช่วยเหลือ โดยแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จัดตั้งเพื่อสงเคราะห์สัตว์ได้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2557, น. 4 - 13)

ปัญหาสุนัขจรจัดถือว่าเป็นปัญหาสังคมที่สร้างผลกระทบด้านต่าง ๆ มากมาย ทั้งสร้างมลภาวะทางเสียง ได้แก่ การเห่าหอนการวิ่งข้ามถนนตัดหน้ารถเลี้ยงทำให้เกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน ค่อยๆ สะกปรกเรียกราด ขับถ่ายไม่เป็นที่เป็นทางส่งกลิ่นไม่พึงประสงค์ที่สำคัญยังถูกมองเป็นพาหะทำให้เกิดโรคระบาด โดยเฉพาะโรคพิษสุนัขบ้าและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากการสำรวจจำนวนประชากรสุนัขเมื่อปี พ.ศ. 2557 ของสำนักงานปศุสัตว์ทั่วประเทศ พบว่า มีสุนัขในเมืองไทยมากกว่า 8.5 ล้านตัว ในจำนวนนี้เป็นสุนัขจรจัดถึง 700,000 ตัว แบ่งเป็นเพศผู้ 370,000 ตัว เพศเมีย 330,000 และคาดการณ์กันว่าสุนัขเพศเมีย 1 ตัว มีโอกาสคลอดลูกได้มากถึง 10 ตัว / ปี ฉะนั้นหากไม่มีการทำหมัน แต่ละปีจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมากถึง 3,400,000 ตัว (อินทรัชช พานิชกุล, 2558) ข้อมูลดังกล่าว ยังตรงกับคณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) ที่สำรวจความคิดเห็นของประชาชน

เรื่อง “ปัญหาสุนัขจรจัด” ทำการสำรวจระหว่างวันที่ 19 - 20 เมษายน พ.ศ. 2559 จากประชาชนทั่วประเทศ กระจายทุกระดับการศึกษา และอาชีพ รวมทั้งสิ้น จำนวน 1,250 หน่วย ตัวอย่าง ผลการสำรวจพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 30.88 ระบุว่า อยากให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐนำสุนัขเหล่านี้ไปดูแลในสถานที่ที่เหมาะสม รองลงมา ร้อยละ 28.16 ระบุว่า สงสารและอยากให้อาหาร ร้อยละ 24.56 ระบุว่า สงสารแต่ไม่อยากรับกลับไปเลี้ยงที่บ้าน ร้อยละ 12.72 ระบุว่า กลัวว่าสุนัขจะกัดตนเอง ลูกหลาน หรือคนในครอบครัว ร้อยละ 8.72 ระบุว่า สงสาร และอยากรับกลับไปเลี้ยงที่บ้าน ร้อยละ 7.68 ระบุว่า รู้สึกรำคาญ ไปไหนไม่สะดวก สภาพแวดล้อม ไม่เป็นระเบียบ ไม่สะอาด ร้อยละ 3.92 ระบุว่า อยากให้สมาคม ชมรม องค์กร หรือคนที่รณรงค์เรื่องสิทธิสัตว์นำสุนัขเหล่านี้ไปดูแลในองค์กร หรือบ้านของตนเอง ร้อยละ 3.60 ระบุว่า อยากรู้ว่าใครเคยเป็นเจ้าของสุนัขเหล่านี้มาก่อน ร้อยละ 1.76 ระบุว่า อยากขับไล่ไปไกล ๆ ร้อยละ 0.48 ระบุว่า อยากทำร้ายสุนัขเพราะตนเอง ลูกหลาน หรือคนในครอบครัวเคยโดนกัดมาก่อน ร้อยละ 0.64 ระบุอื่น ๆ ได้แก่ ไม่ได้รังเกียจเล่นด้วยบางครั้ง และอยากให้ทางรัฐมีการจัดการเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างจริงจัง เช่น ทำหมัน นำไปฉีดวัคซีนให้เรียบร้อย และจัดโซนให้สุนัขจรจัด อีกทั้งทำให้ตระหนักถึงสภาพสังคมที่ไม่เป็นระเบียบ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ในทางปฏิบัติการจัดการได้ยากหรือไม่ได้เลย และร้อยละ 11.76 ไม่รู้สึกอะไรเลย เลย ๆ (คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2559)

จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่ประสบปัญหาสุนัขจรจัดเช่นกันในแต่ละวันได้มีประชาชนร้องเรียน สุนัขจรจัดอาศัยอยู่ตามสวนสาธารณะ ตลาด หรือตามสถานที่ต่าง ๆ ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ได้ก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญก่อดประชาชนในพื้นที่ที่ผ่านมาในส่วนราชการจังหวัดร้อยเอ็ด ได้ดำเนินโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัด เช่น โครงการวางแผนครอบครัวสุนัข - แมว เพื่อแก้ไขปัญหาสุนัข และแมวจรจัด อย่างยั่งยืนจังหวัดร้อยเอ็ด ประจำปี พ.ศ. 2556 โดยมีหัวหน้าส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการลดจำนวนสัตว์พาหะโรคพิษสุนัขบ้า ด้วยการผ่าตัดทำหมันถาวร โดยดำเนินการปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 - 2557 จำนวน 300,000 ตัว นำร่องใน 4 จังหวัด คือ จังหวัดมหาสารคาม, กาฬสินธุ์, ศรีสะเกษ และร้อยเอ็ด สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดร้อยเอ็ด กำหนดแผนการดำเนินงานผ่าตัดทำหมันสุนัข - แมว เพศเมีย จำนวน 3,000 ตัว นีดยาคูมกำเนิด 3,750 ตัว พื้นที่ 20 อำเภอ 49 จุด ระหว่างวันที่ 9 - 27 กันยายน พ.ศ. 2556 โดยกรมปศุสัตว์ ได้ส่งทีมสัตวแพทย์ ผู้ช่วยสัตวแพทย์และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ จำนวน 50 คน ร่วมกับสำนักงานปศุสัตว์ จังหวัดร้อยเอ็ด อุบลราชธานี, ศรีสะเกษ, ยโสธร และด่านกักกันสัตว์ยโสธร ทำการผ่าตัดทำหมันและฉีดยาคูมกำเนิดสุนัข - แมว ของประชาชนในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด (กรมประชาสัมพันธ์, 2556) นอกจากนี้ยังมีโครงการรณรงค์ป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าของกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด เพื่อป้องกันควบคุมและกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าในสุนัข และแมว ให้ลดน้อยลง หรือหมดไป ซึ่งจะส่งผล

ให้คนและสัตว์ปลอดภัยจากโรค และเพื่อสร้างจิตสำนึกให้เจ้าของสุนัข ได้ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในการควบคุมป้องกันโรคพิษสุนัขบ้ารวมทั้งให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า โดยมีเป้าหมายฉีดวัคซีนป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในสุนัข และแมวจรจัดประมาณ 700 ตัว (กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด, 2560) ในการดำเนิน โครงการที่ผ่านมามีดังกล่าว เป็นการดำเนินการแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดอย่างต่อเนื่อง ตามแผนยุทธศาสตร์การกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปใน พ.ศ. 2563 และมีมาตรการลดจำนวนสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค และลดอัตราการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในคน และในสัตว์ได้ (สำนักงานควบคุมป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์, 2552)

วิธีการหนึ่งที่จะเป็นการแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดได้นั้น คือ การหาแนวทางร่วมกันจากทุกภาคส่วน ได้แก่ การเตรียมพร้อมของสถานสงเคราะห์สัตว์ และ โรงพยาบาลสัตว์เล็ก การจัดการของวัดที่มีสุนัขจรจัดอาศัยอยู่ การดูแลตรวจตราของทางเจ้าหน้าที่ตำรวจ ความร่วมมือกับกรมปศุสัตว์ การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด การเข้ามามีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้าน / ชุมชน และความร่วมมือของประชาชนในเขตเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ดในการหาแนวทางร่วมกัน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการวางแผนช่วยเสนอแนะข้อคิดเห็น เพื่อประกอบการตัดสินใจตลอดจน โอกาสกับกลุ่มที่จะตัดสินใจทำงานภายใต้เป้าหมายและนโยบายที่มอบหมาย (กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาระบบบริหารจัดการชุมชน, 2552) โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคประชาชนองค์กรชุมชน ได้เข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการสุนัขจรจัด นอกจากนี้ ยังทำให้ผู้มีส่วนร่วมรู้สึกผูกพันในการทำงานมุ่งผลสัมฤทธิ์ไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน ดังนั้น การมีส่วนร่วมในการหาแนวทางแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัด จึงมีความสำคัญที่จะให้บรรลุตามจุดประสงค์การเข้ามามีส่วนร่วมนั้นถือเป็นหลักการสำคัญ และหมายถึง การเข้ามามีบทบาทหรือเพิ่มบทบาทของฝ่ายต่าง ๆ การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเริ่มตั้งแต่การรับทราบสภาพปัญหา ร่วมกันการวางแผนการดำเนินงานการตัดสินใจการแก้ไขปัญหา ร่วมกัน ไปจนถึงการร่วมกันประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้กิจกรรมนั้นดำเนินงานไปอย่างมีประสิทธิภาพบนหลักการร่วมคิดร่วมทำร่วมตรวจสอบร่วมรับผิดชอบ (กรมพัฒนาชุมชน, 2550)

จากที่กล่าวมา ผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ได้เล็งเห็นความสำคัญและปัญหาของสุนัขจรจัด เพื่อแนวทางการบริหารจัดการอย่างมีระบบและมีส่วนร่วม จึงสนใจที่จะศึกษา แนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อให้เกิดข้อค้นพบและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและพัฒนาปรับปรุงการบริหารจัดการสุนัขจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ให้ดียิ่งขึ้นไป

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 ระดับแนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับใด

1.2.2 แนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาระดับแนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

1.3.2 เพื่อเปรียบเทียบปัญหาสุนัขจรจัดภายในเขต เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเขต

1.3.3 เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

1.4 สมมติฐานการวิจัย

ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ที่อาศัยอยู่ในเขต ที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาสุนัขจรจัด แตกต่างกัน

1.5 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตเนื้อหาในการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับสุนัขจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยสังเคราะห์จากนักวิชาการหลายท่านได้ องค์ประกอบ จำนวน 4 ด้าน ดังนี้ ด้านสุขภาพ, ด้านสังคม, ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านนโยบาย / แผนงาน

(คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549, น. 177 - 178, วิทยาลัยประชากรศาสตร์ โดยความร่วมมือกับคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548, กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2531, น. 3 และคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2560)

1.5.2 ขอบเขตประชากร กลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.5.2.1 ประชากร (Population)

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อายุ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด มีจำนวนประชากรทั้งหมด 22,840 คน จำนวน 20 ชุมชน

1.5.2.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อายุ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 394 คน ได้จากการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการคำนวณตามสูตรของ (Taro Yamane, 1973) หลังจากกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบใช้วิธีการแบ่งกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลาก

1.5.2.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยนี้เป็นเป็นผู้ปฏิบัติงาน และผู้เกี่ยวข้องกับปัญหาสุนัขจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 10 คน ได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการศูนย์ดำรงธรรมร้อยเอ็ด หรือผู้แทนปศุสัตว์อำเภอ หรือผู้แทน สาธารณสุขอำเภอ หรือผู้แทน นายกเทศมนตรี หรือผู้แทน ตัวแทนประชาชนในเขตเทศบาลเมือง ประชาชนชุมชน หรือผู้แทน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลร้อยเอ็ด ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (สสว.) หรือผู้แทนปศุสัตว์จังหวัด หรือผู้แทน และผู้กำกับการตำรวจภูธร หรือผู้แทน

1.5.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1.5.3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ประชาชนภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 107 คน

1.5.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ แนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ดังนี้

- 1) ด้านสุขภาพ
- 2) ด้านสังคม

3) ด้านการสิ่งแวดล้อม

4) ด้านนโยบายและแผนงาน

1.5.4 ขอบเขตด้านพื้นที่

ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

1.5.5 ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่าง เดือนตุลาคม 2560 - มกราคม 2561

เป็นระยะเวลา 4 เดือน

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

“สุนัขจรจัด” หมายถึง สุนัขที่ไม่มีเจ้าของอาศัยอยู่ในที่สาธารณะของชุมชน ภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยมีคำจำกัดความที่เรียกสุนัขประเภทนี้หลายประการ เช่น หมาไร้บ้าน หมาไม่มีเจ้าของ หมาที่ขาดผู้รับผิดชอบ หมาพลัดหลง หมาเร่ร่อน หมาพเนจร ฯลฯ โดยสามารถแบ่งประเภทนี้ ตามลักษณะแหล่งกำเนิดออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. สุนัขที่ถูกทอดทิ้งจากเจ้าของ หมายถึง สุนัขที่เคยมีเจ้าของมาก่อนแต่ภายหลังถูกทอดทิ้งหรือพลัดหลง จะต้องอยู่อย่างอิสระตามธรรมชาติ

2. สุนัขที่ไม่มีเจ้าของมาแต่กำเนิด หมายถึง สุนัขที่เกิดจากการแพร่พันธุ์ของสุนัขที่ไม่มีเจ้าของ และไม่มีคนนำสุนัขเหล่านี้ไปเลี้ยงดู โดยต้องอยู่อย่างอิสระตามธรรมชาติ

3. แนวทางการบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินงาน หรือการปฏิบัติงานของเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ที่เกี่ยวกับปัญหาสุนัขจรจัดในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยครอบคลุมงาน 4 ด้าน ประกอบด้วย

3.1 ด้านสุขภาพ หมายถึง แนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัด ภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพในการให้บริการรักษาพยาบาล เฝ้าระวังและรับผิดชอบต่อโรคต่าง ๆ ที่เกิดจากสุนัขจรจัด เช่น ควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า การป้องกันโรคติดเชื้ออันตราย หรือ เหตุร้ายจากสัตว์ทำการ กวาดล้าง ทำความสะอาดบริเวณพื้นที่ที่สุนัขจรจัดอยู่อาศัย และจัดอบรมอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันด้านสุขภาพ ซึ่งเกิดจากสุนัขจรจัด

3.2 ด้านสังคม หมายถึง แนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัด ภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ที่เกี่ยวข้องกับสังคมในการมีจิตสำนึกในการอบรมเลี้ยงดูสุนัขให้แก่ประชาชน เช่น การขยายพันธุ์ของสุนัขจรจัดความปลอดภัยของประชาชน ซึ่งอาจเกิดจากการเห่าหอน การวิ่งไล่ หรือการกัด การทอดทิ้งสุนัขที่ตนเลี้ยง และไม่ต้องการเลี้ยงสุนัขอีกต่อไป จึงนำสุนัขไปปล่อยหรือทิ้งไว้ตามวัด หรือสถานที่สาธารณะต่าง ๆ

3.3 ด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง ที่เกี่ยวข้องกับงานอนามัยสิ่งแวดล้อมควบคุมมลพิษ และการอนามัยที่เกี่ยวข้องกับสภาวะแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน เช่น การเฝ้าระวังคุณภาพแหล่ง อากาศ สภาพสิ่งแวดล้อม ที่สุนัขจรจัดหากินจากบริเวณที่มีเศษอาหาร หรือกองขยะ จึงทำให้พื้นที่ในชุมชน วัด ตลาด ร้านอาหาร หรือแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งอยู่ในสภาพที่ไม่สะอาด ไม่น่าดู

3.4 เขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ที่เกี่ยวข้องกับ นโยบายและแผนงาน จัดเตรียม และให้บริการเรื่องสถานที่ เพื่ออำนวยความสะดวกในการรับเรื่องร้องทุกข์ของประชาชน เช่น การวางแผนการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนที่เลี้ยงสุนัข เพื่อป้องกันปัญหาสุนัขจรจัดที่อาจเพิ่มมากขึ้น ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้ประชาชน เพื่อแนวทางการบริหารจัดการ ในเรื่องอนามัยของสุนัขจรจัดที่อาจมีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน

1.7 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.7.1 ได้ทราบถึงสภาพปัญหาของสุนัขจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ในการนำไปปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติงานของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน

1.7.2 สามารถใช้เป็นแนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นแนวทางให้หน่วยงานต่าง ๆ นำไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไขในการบริหารจัดการสุนัขจรจัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ